

ZAKON

O SADNOM MATERIJALU

("Sl. glasnik Republike Srpske", br. 37/2009)

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se uslovi, način proizvodnje i promet sadnog materijala voćaka, vinove loze, hmelja i ukrasnog bilja, priznavanje novostvorenih domaćih sorti, upis sorti i podloga u Registar sorti voćaka, vinove loze, hmelja, ukrasnog bilja i podloga (u daljem tekstu: Registar sorti), održavanje upisanih sorti, Lista preporučenih sorti i podloga i druga pitanja od značaja za proizvodnju kvalitetnog sadnog materijala.

Član 2.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na sadni materijal koji privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji se bavi poslovima oplemenjivanja bilja u oblasti voćarstva, vinogradarstva, hmeljarstva i ukrasnog bilja umnožava, prima ili šalje drugom pravnom licu koje se bavi poslovima oplemenjivanja voćaka, vinove loze, hmelja i ukrasnog bilja u cilju naučnih istraživanja i izvođenja eksperimenata, u količinama koje služe za eksperimentalne svrhe ili za banke biljnih gena.

Član 3.

Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) sadni materijal su sadnice voćaka, vinove loze, hmelja i višegodišnjih ukrasnih biljaka koje služe za podizanje zasada i uređenje zelenih površina (u daljem tekstu: sadni materijal), kao i reprodukcioni sadni materijal za proizvodnju sadnica (materijal za razmnožavanje i ponovnu proizvodnju sadnog materijala),
- b) reprodukcioni sadni materijal za proizvodnju sadnica je sjeme za proizvodnju generativnih podloga, vegetativne podloge, korjenjaci, korijenov izdanak, zrele i zelene reznice, plemke, vijoke, živići jagoda i meristem, ako potiču od predosnovnih, osnovnih i sertifikovanih matičnih stabala, čokota ili žbunova

(grmova) sorti i podloga,

v) sadnica je jednogodišnja ili višegodišnja biljka nastala iz vegetativnih dijelova matične biljke ili spajanjem podloge i plemke ili proizvedena iz sjemena matične biljke,

g) sorta voćaka, vinove loze, hmelja, ukrasnih biljaka i podloga su grupe biljaka unutar najniže botaničke sistematske jedinice koja se odlikuje određenim svojstvima genotipa ili kombinacije genotipova koja se razlikuje od bilo koje druge sorte prema jednom od navedenih svojstava i kao cjelina ostaje nepromijenjena poslije razmnožavanja,

d) ukrasno bilje su višegodišnje biljke namijenjene podizanju i uređivanju zelenih površina i enterijera,

đ) oplemenjivač sorte (u daljem tekstu: oplemenjivač) je privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje je stvorilo ili otkrilo novu sortu,

e) održavalac sorte je oplemenjivač ili proizvođač koji održava sortu po propisanim metodama i garantuje da je sorta ostala nepromijenjena tokom održavanja i da je kao takva uniformna i stabilna,

ž) proizvođač sadnog materijala je privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koje se bavi proizvodnjom sadnog materijala kao osnovnom djelatnošću,

z) mjesto proizvodnje je organizaciono i poslovno zaokružena cjelina koja obuhvata zemljište, objekte, mašine i opremu gdje proizvođač obavlja svoju djelatnost,

i) banka biljnih gena je mjesto čuvanja, opisivanja, sakupljanja i upotrebe biljnih genetičkih resursa, a koja je uređena posebnim programom,

j) priznavanje sorti je priznavanje domaćih novostvorenih sorti,

k) preporučene sorte i podloge su one sorte i podloge koje se poslije ispitivanja upotrebne i proizvodne vrijednosti preporučuju za gajenje na teritoriji Republike Srpske,

l) UPOV je međunarodna unija za zaštitu novih biljnih sorti,

lj) DUS test je test kojim se utvrđuje različitost, uniformnost i stabilnost sorte ili podloge u skladu sa odredbama UPOV,

m) VCU test je test kojim se utvrđuje proizvodna i upotrebna vrijednost sorte ili podloge i

n) ovlašćena institucija je ustanova, privredno društvo, odnosno drugo pravno lice kome ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: ministar) daje ovlašćenje za utvrđivanje čistoće sorte i kvalitet sadnog materijala.

Član 4.

(1) Sadni materijal se dijeli u sljedeće kategorije:

- a) predosnovni sadni materijal,
- b) osnovni sadni materijal,
- v) sertifikovani sadni materijal i
- g) standardni sadni materijal.

(2) Predosnovni sadni materijal iz stava 1. tačka a) ovog člana je reprodukcioni materijal za čiju proizvodnju odgovara oplemenjivač ili njegov zastupnik i materijal koji služi za proizvodnju osnovnog sadnog materijala, testiran po najnovijim međunarodnim standardima na prisustvo bolesti i štetočina i održava se u strogim uslovima da bi se onemogućila zaraza.

(3) Osnovni sadni materijal iz stava 1. tačka b) ovog člana je reprodukcioni materijal koji je nastao iz predosnovnog sadnog materijala, služi za proizvodnju sertifikovanog sadnog materijala i proizvodi se u matičnim zasadima (objektima) pod kontrolom ovlašćene organizacije, a u prometu je označen sertifikatom bijele boje.

(4) sertifikovani sadni materijal iz stava 1. tačka v) ovog člana je reprodukcioni materijal koji je nastao od osnovnog sadnog materijala i namijenjen je za proizvodnju sertifikovanih sadnica ili za proizvodnju standardnog sadnog materijala, a u prometu označen je sertifikatom plave boje.

(5) Standardni sadni materijal iz stava 1. tačka g) ovog člana je reprodukcioni sadni materijal koji je nastao umnožavanjem materijala od sertifikovanih sadnica, a namijenjen je za proizvodnju standardnih sadnica, a u prometu je označen sertifikatom narandžaste boje.

(6) Standardni sadni materijal koji je nastao umnožavanjem materijala od standardnih sadnica u prometu je označen sertifikatom narandžaste boje i posebnom oznakom S-A.

Član 5.

Za proizvodnju sadnog materijala mogu da se koriste samo kategorije sadnog materijala iz člana 4. stava 1. ovog zakona koje su proizvedene u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega.

II - PROIZVODNJA SADNOG MATERIJALA

Član 6.

(1) Za proizvodnju sadnog materijala može se koristiti samo reprodukcioni sadni materijal od odabranih i umatičenih stabala, žbunova, vegetativnih podloga i zasad sorti voćaka, vinove loze, hmelja i ukrasnih biljaka, koje su upisane u

Registar sorti.

(2) Za biljke iz stava 1. ovog člana mora postojati uvjerenje o čistoći sorte i kvalitetu sadnog materijala koje izdaje ovlašćena institucija.

(3) Sadni materijal koji se uvozi prati sertifikat o sortnosti i kvalitetu sadnog materijala izdat od ovlašćenog organa zemlje izvoznice.

Član 7.

(1) Proizvodnjom sadnog materijala može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik (u daljem tekstu: proizvođač) koji je upisan u Registar proizvođača sadnog materijala (u daljem tekstu: Registar proizvođača).

(2) Proizvodnjom sadnog materijala može da se bavi i fizičko lice koje je zaključilo ugovor o saradnji sa proizvođačem, a sadni materijal proizveden u toj saradnji smatra se proizvodnjom proizvođača.

Član 8.

(1) Provođači sadnog materijala mogu se upisati u Registar proizvođača ako imaju stalno zaposleno odgovorno stručno lice koje je diplomirani inženjer poljoprivrede, smjer voćarstva i vinogradarstva, hortikulture ili opšteg smjera, ili diplomirani inženjer šumarstva kod proizvodnje sadnog materijala ukrasnih biljaka (u daljem tekstu: odgovorno stručno lice).

(2) Ako je proizvođač fizičko lice, može istovremeno biti i odgovorno stručno lice, ako ispunjava uslove u pogledu stručne osposobljenosti iz stava 1. ovog člana.

Član 9.

(1) U registar proizvođača upisuju se proizvođači koji obavljaju djelatnost proizvođača sadnog materijala na području Republike Srpske (u daljem tekstu: Republika).

(2) Upis u Registar proizvođača vrši se na osnovu zahtjeva koji proizvođač podnosi Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(3) Zahtjev iz stava 2. ovog člana sadrži:

a) podatke o proizvođaču (naziv, sjedište, adresa, matični broj i poreski broj),

b) šifru djelatnosti proizvođača,

v) podatke o mjestu proizvodnje sadnog materijala (opština, mjesto, katastarska opština, naziv mjesta i parcele, broj katastarske parcele, površina rasadnika, objekti i oprema),

g) detaljan plan proizvodnje (podaci o vrsti, sorti i kategoriji sadnog materijala) i

d) podatke o odgovornom stručnom licu (ime i prezime, adresa, jedinstveni matični broj).

(4) Ako proizvođač obavlja djelatnost na više različitih mjesta, u zahtjevu navodi podatke iz stava 3. t. v), g) i d) ovog člana za svako mjesto proizvodnje.

(5) Ministar donosi rješenje o upisu u Registar proizvođača.

(6) Proizvođač je dužan da svaku promjenu podataka prijavi Ministarstvu u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Član 10.

(1) Podaci iz Registra proizvođača su javni.

(2) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje sadržinu i način vođenja Registra proizvođača.

Član 11.

Proizvođač se briše iz Registra proizvođača ako prestane da obavlja djelatnost proizvodnje sadnog materijala ili ako prestane da ispunjava uslove iz člana 9. stav 3. t. v), g) i d) ovog zakona.

Član 12.

(1) Proizvođač je dužan da vodi knjigu evidencije sadnog materijala.

(2) Knjiga evidencije iz stava 1. ovog člana sadrži: broj rješenja o upisu u Registar proizvođača, ime lica koje obavlja poslove stručnog rukovođenja proizvodnjom sadnog materijala, pregledni plan rasadnika i matičnog zasada (objekta) sa jasno označenim dijelom gdje se proizvodi sadni materijal, vrstu, odnosno sortu i starost sadnog materijala, količinu ukupno primljenog, proizvedenog, prodatog i uništenog sadnog materijala, podatke o načinu proizvodnje, vrsti i datumu izvođenja radova.

Član 13.

(1) Proizvođač može proizvoditi sadni materijal sorti koje su upisane u Registar sorti voćaka, vinove loze, hmelja, ukrasnog bilja i podloga (u daljem tekstu: Registar sorti).

(2) Proizvođač je dužan da od vlasnika sorte obezbijedi saglasnost za umnožavanje sadnog materijala zaštićene sorte.

(3) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje kvalitet, pakovanje, plombiranje i deklarisanje sadnog materijala.

Član 14.

(1) Proizvođač može za potrebe stranog naručioca od reprodukcionog materijala

čiji je uvoz dozvoljen da proizvodi i sadni materijal sorti koje nisu upisane u Registar sorti.

(2) Sadni materijal iz stava 1. ovog člana može da se proizvodi uz saglasnost Ministarstva, na osnovu ugovora sa stranim naručiocem, prema kojem strani naručilac preuzima cjelokupnu količinu sadnog materijala.

(3) Proizvodnja sadnog materijala iz stava 1. ovog člana podliježe zdravstvenom pregledu.

(4) Sadni materijal iz stava 1. ovog člana ne može da se stavlja u promet na teritoriji Republike.

Član 15.

(1) Proizvođač je dužan da svake godine Ministarstvu i Republičkoj upravi za inspekcijske poslove (u daljem tekstu: Inspektorat) do 15. aprila tekuće godine podnese prijavu o proizvodnji sadnog materijala.

(2) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje način i postupak proizvodnje za svaku kategoriju sadnog materijala, rokove za podnošenje prijave za proizvodnju i obrazac prijave za proizvodnju.

Član 16.

(1) Proizvodnja sadnog materijala podliježe obaveznoj stručnoj kontroli.

(2) Stručnoj kontroli podliježu i matična stabla koja služe za proizvodnju sadnog materijala.

(3) Stručnom koltralom nad proizvodnjom sadnog materijala utvrđuju se: porijeklo, autentičnost i čistoća vrste i sorte, zdravstveno stanje sadnog materijala, vrsta reproduktionog materijala koji je upotrijebljen za proizvodnju sadnog materijala, kao i količina proizvedenog sadnog materijala.

Član 17.

(1) Stručnu kontrolu proizvodnje predosnovnog sadnog materijala vrši oplemenjivač ili održavalac sorte ili podloge.

(2) Stručnu kontrolu proizvodnje ostalih kategorija sadnog materijala vrše ovlašćene institucije.

(3) Ovlašćena institucija može da vrši poslove kontrole ako ima zaposlena najmanje dva diplomirana inženjera poljoprivrede, smjer voćarsko-vinogradarski, hortikulture ili opšti smjer, ili dva zaposlena diplomirana inženjera šumarstva za kontrolu sadnog materijala ukrasnih biljaka i jednog diplomiranog inženjera poljoprivrede, smjer zaštite bilja, sa najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima kontrole i položen stručni ispit.

(4) Ministar rješenjem daje ovlašćenje za rad institucijama iz stava 2. ovog člana,

koje se objavljuje u "Službenom glasniku Relublike Srpske".

(5) Ministar propisuje uslove i način polaganja stručnog ispita iz stava 3. ovog člana.

Član 18.

(1) Proizvođač sadnog materijala dužan je da svake godine podnese prijavu za vršenje stručne kontrole ovlašćenoj instituciji.

(2) Rok za podnošenje prijave iz stava 1. ovog člana je 15. april tekuće godine.

(3) Proizvođač sadnog materijala može podnijeti prijavu iz stava 1. ovog člana ako je:

a) upisan u Registar proizvođača,

b) ako je sorta ili podloga upisana u Registar sorti i

v) ako je proizvođač sadnog materijala pribavio saglasnost u skladu sa članom 13. stav 2. ovog zakona.

Član 19.

(1) Oplemenjivač ili održavalac dostavlja izvještaj o izvršenoj stručnoj kontroli, u skladu sa članom 16. stav 3. ovog zakona, Ministarstvu radi izdavanja sertifikata o priznavanju proizvodnje predosnovnog sadnog materijala.

(2) Oplemenjivač ili održavalac dužan je da vodi evidenciju o izdatim izvještajima iz stava 1. ovog člana najmanje šest godina.

Član 20.

(1) Ovlašćena institucija, nakon obavljene stručne kontrole nad proizvodnjom sadnog materijala, odnosno na osnovu nalaza stručne kontrole, sačinjava izvještaj o priznavanju proizvodnje sadnog materijala i dostavlja ga Ministarstvu.

(2) Ovlašćena institucija dužna je da vodi evidenciju o izvještajima iz stava 1. ovog člana.

Član 21.

(1) Na osnovu izvještaja o izvršenoj stručnoj kontroli sadnog materijala iz člana 20. ovog zakona, ministar izdaje sertifikat o proizvodnji sadnog materijala, kojim se potvrđuje da je sadni materijal proizveden u skladu sa odredbama ovog zakona i propisima donesenim na osnovu njega.

(2) Sertifikat iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o: proizvođaču, vrsti, sorti (klonu), podlozi, kategoriji, broju biljaka na koje se odnosi sertifikat, broj biljnog pasoša i pojedinačni serijski broj sertifikata.

(3) Biljni pasoš iz stava 2. ovog člana izdaje se u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita zdravlja bilja.

Član 22.

(1) Troškove za upis u Registar proizvođača, za podnošenje prijave za proizvodnju sadnog materijala i za izdavanje sertifikata iz člana 21. stav 1. ovog zakona snosi proizvođač i uplaćuje na račun javnih prihoda Republike.

(2) Visina troškova iz stava 1. ovog člana utvrđuje se u skladu sa propisom kojim se uređuje oblast administrativnih taksa i naknada.

III - PROMET SADNOG MATERIJALA

Član 23.

(1) Prometom sadnog materijala mogu da se bave privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji su upisani u Registar za promet sadnog materijala.

(2) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje sadržinu i način vođenja Registra za promet sadnog materijala.

Član 24.

U promet može da se stavi samo osnovni, sertifikovani i standardni sadni materijal sorti iz člana 4. ovog zakona koje su upisane u Registar sorti i koji ima sertifikat o proizvodnji sadnog materijala izdat u skladu sa ovim zakonom.

Član 25.

(1) Promet sadnog materijala može da se obavlja samo na prodajnom mjestu koje ispunjava uslove za očuvanje svojstava sadnog materijala.

(2) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje uslove iz stava 1. ovog člana.

Član 26.

Prometom sadnog materijala na malo mogu da se bave privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik, ako na svakom prodajnom mjestu imaju zaposlenog diplomiranog inženjera poljoprivrede smjer voćarsko-vinogradarski, hortikulture, zaštite bilja ili opšteg smjera ili diplomiranog inženjera šumarstva za promet ukrasnog bilja.

Član 27.

(1) Uvozom sadnog materijala mogu da se bave privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji je upisan u Registar uvoznika sadnog materijala i imaju zaposlenog diplomiranog inženjera poljoprivrede smjer voćarsko-vinogradarski, hortikulture, zaštite bilja ili opšteg smjera.

(2) Subjekti iz stava 1. ovog člana mogu da uvoze predosnovni, osnovni, sertifikovani i standardni sadni materijal koji ima sertifikat o proizvodnji sadnog materijala i dokument o zdravstvenom stanju, izdate od nadležnog organa zemlje izvoznice.

Član 28.

Sadni materijal sorti i podloga može da se uvozi ako su te sorte i podloge upisane u Registar sorti.

Član 29.

Upisom u Registar proizvođača smatra se da je proizvođač sadnog materijala upisan i u Registar za promet sadnog materijala, odnosno u Registar uvoznika sadnog materijala ako je to u skladu sa rješenjem nadležnog organa.

IV - PRIZNAVANJE NOVOSTVORENIH DOMAĆIH SORTI

Član 30.

Novostvorena domaća sorta priznaje se ako je ta sorta rezultat selekcije, odnosno ako se biološki razlikuje od druge priznate sorte, a koja je u procesu priznavanja poslužila kao standardna sorta.

Član 31.

(1) U postupku priznavanja novostvorene domaće sorte utvrđuje se njen kvalitet na osnovu kojeg se ona može priznati.

(2) Postupak iz stava 1. ovog člana je preduslov za proizvodnju materijala novostvorene domaće sorte i za njeno stavljanje u promet kao sortnog materijala na teritoriji Republike.

Član 32.

Novostvorena domaća sorta se priznaje na osnovu rezultata ispitivanja određenih bitnih osobina sorte, i to:

- a) različitosti, uniformnosti i stabilnosti (DUS test),
- b) ako ima povoljnu upotrebnu i proizvodnu vrijednost (VCU test) i
- v) ako je ime sorte u skladu sa propisanim zahtjevima.

Član 33.

(1) Sorta je različita ako se jasno razlikuje najmanje po jednoj osobini od bilo koje druge sorte čije je postojanje opštepoznato.

(2) Sorta je opštepoznata ako je upisana u Registar sorti u skladu sa posebnim

propisom, kao i sorta koja je u postupku upisa.

(3) Sorta je uniformna ako je dovoljno ujednačena u bitnim osobinama s obzirom na varijacije koje se mogu očekivati zbog posebnih osobenosti njene reprodukcije.

(4) Sorta je stabilna ako njene bitne osobine koje su od značaja za razlikovanje ostaju nepromijenjene i poslije ponovnog umnožavanja.

Član 34.

(1) Sorta ima povoljnu upotrebnu i proizvodnu vrijednost ako u toku ispitivanja određenih bitnih osobina pokaže bolje rezultate u poređenju sa osobinama standardne sorte.

(2) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje bitne osobine sorti po vrstama.

Član 35.

(1) Naziv oplemenjivača mora biti naznačen u prijavi i svim ispravkama koje se odnose na priznavanje novostvorene domaće sorte.

(2) Kad je novostvorena domaća sorta rezultat stvaralačkog rada više oplemenjivača, navode se svi oplemenjivači, i to po redoslijedu koji odgovara njihovom doprinosu.

(3) Oplemenjivač novostvorene domaće sorte ima pravo da sortu koristi i njom raspolaže, kao i da ostvaruje pravo na naknadu za korišćenje te sorte.

Član 36.

(1) Postupak za priznavanje novostvorene domaće sorte pokreće se po zahtjevu oplemenjivača sorte ili njegovog ovlašćenog zastupnika.

(2) Zahtjev iz stava 1. ovog člana podnosi se posebno za svaku sortu.

(3) Ministar propisuje obrazac i sadržinu zahtjeva iz stava 1. ovog člana, kao i kriterijume za određivanje.

Član 37.

(1) Zahtjev iz člana 36. stav 1. ovog zakona podnosi se Ministarstvu uz zahtjev se prilaže dokumentacija o radu na stvaranju nove sorte.

(2) Podaci u zahtjevu i dokumentaciji koji se odnose na porijeklo izvornog materijala i na opis procesa stvaranja nove sorte predstavljaju službenu tajnu.

Član 38.

(1) Na osnovu podataka u zahtjevu i podataka u dokumentaciji provjeravaju se osobine sorte u skladu sa propisom iz člana 36. stav 3. ovog zakona.

(2) Ako se provjerom iz stava 1. ovog člana utvrdi da nema osnova za ispitivanje sorte na eksperimentalnom polju, ministar rješenjem odbija zahtjev za priznavanje novostvorene domaće sorte.

Član 39.

(1) Različitost, uniformnost i stabilnost sorte, kao i upotrebna i proizvodna vrijednost sorte provjerava se ispitivanjima na eksperimentalnim poljima i u laboratoriji.

(2) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje vrijeme trajanja ispitivanja sorti, metode ispitivanja i potrebnu količinu uzoraka sadnog materijala sorte.

Član 40.

(1) Ministarstvo je dužno da obavijesti podnosioca zahtjeva da će sorta biti ispitivana i da od njega zatraži potrebnu količinu sadnog materijala sorte radi ispitivanja.

(2) Na osnovu obavještenja iz stava 1. ovog člana podnosilac zahtjeva dužan je da blagovremeno dostavi Ministarstvu sadni materijal sorte u traženoj količini i na način koji propisuje ministar pravilnikom.

Član 41.

Ispitivanje sorte u eksperimentalnom polju i laboratoriji vrši se pod šifrovanim oznakama, koje predstavljaju službenu tajnu, a koje određuje Ministarstvo.

Član 42.

(1) Ispitivanje sorte vrši se istovremeno sa jednom ili više standardnih sorti.

(2) Kao standardna sorta može se odrediti samo sorta koja ima najveću upotrebnu i proizvodnu vrijednost za namjenu za koju se vrši ispitivanje.

(3) Ako pojedina vrsta nema standardne sorte određene namjene, sorta se ispituje bez standarda, ali samo za namjenu za koju je podnesen zahtjev.

Član 43.

(1) Ispitivanje sorte na eksperimentalnom polju, odnosno u laboratoriji vrši pravno ili fizičko lice koje ima uslove u pogledu zemljišta, opreme i kadrova za vršenje tih ispitivanja (u daljem tekstu: izvođač eksperimenta).

(2) Ministar zaključuje ugovor sa izvođačem eksperimenta za ispitivanje sorti na eksperimentalnom polju, odnosno u laboratoriji.

(3) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje uslove iz stava 1. ovog člana.

(4) Izvođač eksperimenta koji je zaključio ugovor o ispitivanju sorte na

eksperimentalnom polju, odnosno u laboratoriji, dužan je da prema metodi određenoj u propisu iz člana 39. stav 2. ovog zakona i obavezama iz ugovora iz stava 2. ovog člana dostavi Ministarstvu rezultate ispitivanja.

Član 44.

(1) Ministarstvo vrši obradu godišnjih i završnih rezultata dobijenih na eksperimentalnom polju, odnosno u laboratoriji.

(2) Obrada podataka iz stava 1. ovog člana vrši se po metodi koju propisuje ministar.

(3) Konačni rezultati ispitivanja dostavljaju se Komisiji za priznavanje novostvorenih domaćih sorti (u daljem tekstu: Komisija), radi ocjene upotrebne i proizvodne vrijednosti sorte, kao i njene originalnosti, uniformnosti i stabilnosti, a godišnji rezultat podnosiocu zahtjeva.

(4) Komisiju iz stava 3. ovog člana formira ministar.

Član 45.

Na osnovu rezultata ispitivanja sorte na eksperimentalnom polju, odnosno u laboratoriji, a na prijedlog Komisije, ministar ocjenjuje da li su ispunjeni uslovi za priznavanje novostvorene domaće sorte.

Član 46.

(1) Ministar donosi rješenje o priznavanju novostvorene domaće sorte ili o odbijanju zahtjeva.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana je konačno.

Član 47.

(1) Sorta za koju je doneseno rješenje o priznavanju iz člana 46. ovog zakona, upisuje se u Registar sorti.

(2) Registar sorti vodi Ministarstvo.

(3) Za vrijeme za koje je sorta upisana u Registar sorti sadni materijal sorte može da se stavi u promet kao sortni.

Član 48.

(1) Registar sorti sadrži podatke o:

a) novostvorenim domaćim sortama,

b) stranim sortama priznatim od nadležnog organa strane države i

v) domaćim i odomaćenim sortama i

g) preporučenim sortama.

(2) Ministar donosi pravilnik, kojim propisuje sadržinu Registra sorti.

Član 49.

(1) Strana sorta upisuje se u Registar sorti ako je sorta priznata od nadležnog organa strane države, ako ima dokument o vlasniku, odnosno korisniku, kao i dokument o rezultatima DUS testa.

(2) Upis strane sorte u Registar sorti vrši se na osnovu zahtjeva održavaoca sorte.

(3) Zahtjev iz stava 2. ovog člana sadrži naročito podatke o:

a) vlasniku, odnosno korisniku strane sorte,

b) održavaocu sorte i

v) podatke o sorti.

(4) Ministar propisuje obrazac i sadržinu zahtjeva iz stava 2. ovog člana.

Član 50.

(1) U Registar sorti mogu se upisati domaće i odomaćene sorte koje ne ispunjavaju sve uslove propisane ovim zakonom za upis u Registar sorti i one se posebno obilježavaju.

(2) Ministarstvo upisuje sortu iz stava 1. ovog člana u Registar sorti na osnovu rezultata ispitivanja ili na osnovu opštepoznatih podataka o upotrebnoj i proizvodnoj vrijednosti sorte.

(3) Domaće i odomaćene sorte koje su upisane u Registar sorti čuvaju se u banci biljnih gena, u skladu sa propisima koji regulišu oblast očuvanja biljnih genetičkih resursa.

Član 51.

(1) Ministar donosi rješenje o brisanju sorte iz Registra sorti ako:

a) to zatraži podnosilac zahtjeva,

b) održavalac sorte ili njegov ovlašćeni zastupnik ne obezbijedi sadni materijal sorte u propisanoj količini i

v) održavalac sorte ne obezbjeđuje održavanje sorte na način koji garantuje očuvanje njene uniformnosti i stabilnosti.

(2) Sorta koja je brisana iz Registra sorti može da ostane u prometu najduže tri godine od dana brisanja iz Registra sorti.

(3) Na zahtjev oplemenjivača sorte ili njegovog ovlašćenog zastupnika sorta koja je brisana iz Registra sorti može da se ponovo prijavi za upis u Registar sorti.

(4) Sortu koja se briše iz Registra sorti održavalac sorte dostavlja u banku gena.

Član 52.

(1) Sorta upisana u Registar sorti podliježe obavezi ispitivanja bitnih osobina iz člana 32. ovog zakona radi stavljanja na Listu preporučenih sorti i podloga.

(2) Ispitivanje sorte iz stava 1. ovog člana vrši se na način i po metodama utvrđenim posebnim propisom iz člana 39. ovog zakona.

Član 53.

Ministar utvrđuje spisak upisanih, odnosno brisanih sorti iz Registra sorti, kao i Listu preporučenih sorti i podloga.

Član 54.

(1) Troškove priznavanja novostvorene domaće sorte, troškove upisa u Registar sorti i troškove upisa u Listu preporučenih sorti i podloga snosi podnosilac zahtjeva i uplaćuje na račun javnih prihoda Republike.

(2) Visina troškova iz stava 1. ovog člana utvrđuje se u skladu sa propisom kojim se uređuje oblast administrativnih taksi i naknada.

Član 55.

(1) Održavalac sorte dužan je da održava sortu po propisanim metodama sve dok je sorta upisana u Registar sorti.

(2) Održavalac sorte dužan je da na zahtjev Ministarstva dostavi sadni materijal sorte radi:

a) provjere da li se sorta održava tako da joj se ne mijenjaju uniformnost i stabilnost i

b) čuvanja standardnog uzorka ili njegove obnove.

Član 56.

(1) Kontrolu održavanja sorte vrši Ministarstvo putem ovlašćene institucije na način propisan članom 39. ovog zakona.

(2) Ako Ministarstvo na osnovu rezultata ispitivanja iz stava 1. ovog člana utvrdi da održavalac sorte nije održavao sortu na način koji garantuje očuvanje stabilnosti i uniformnosti sorte, oduzima mu pravo održavanja te sorte, a ako je

jedini održavalac, poništava se i rješenje o upisu te sorte u Registar sorti.

(3) Ministar donosi pravilnik kojim propisuje metode održavanja sorte i uslove koje u pogledu opreme i stručnih lica za obavljanje kontrole održavanja sorte mora ispunjavati ovlašćena institucija.

Član 57.

(1) Troškove kontrole održavanja sorte snosi održavalac sorte.

(2) Visina troškova i način plaćanja iz stava 1. ovog člana utvrđuje se ugovorom zaključenim između održavaoca sorte i ovlašćene institucije.

Član 58.

Uzorak sorte koja je upisana u Registar sorti ili za koju je pokrenut postupak upisa u Registar sorti čuva se kao standardni uzorak.

V - NADZOR

Član 59.

(1) Ministarstvo vrši upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

(2) Inspekcijski nadzor nad izvršavanjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Inspektorat putem fitosanitarne i poljoprivredne inspekcije i poljoprivredne inspekcije u sastavu jedinica lokalne samouprave.

Član 60.

(1) U vršenju poslova inspekcijskog nadzora fitosanitarni i poljoprivredni inspektori:

a) vrše kontrolu da li sadni materijal ispunjava propisane uslove (član 6.),

b) vrše kontrolu da li je proizvođač upisan u Registar proizvođača sadnog materijala (član 7.),

v) vrše kontrolu dokumentacije i vođenja evidencije o proizvodnji sadnog materijala (član 12.),

g) u postupku kontrole proizvodnje sadnog materijala provjeravaju da li je sorta čiji se sadni materijal proizvodi upisana u Registar sorti i da li je regulisano pravo korišćenja sorte sa nosiocem prava zaštite sorte (čl. 13. i 33.),

d) vrše kontrolu da li su uvezene sorte upisane u Registar sorti (član 28.) i

đ) vrše kontrolu uvođenja novih sorti u proizvodnju (član 31.).

(2) Pored poslova iz stava 1. ovog člana, fitosanitarni inspektor ima pravo i

dužnost da:

- a) vrši kontrolu procesa proizvodnje,
- b) vrši kontrolu ispunjenosti uslova (član 9. stav 3. t. v), g) i d) i
- v) vrši kontrolu dozvoljenog uvoza sadnog materijala (čl. 27. i 28.).

Član 61.

(1) U obavljanju poslova iz člana 60. ovog zakona fitosanitarni i poljoprivredni inspektori mogu da:

- a) zabrane proizvodnju ako nije prijavljena u skladu sa članom 15. stav 1. ovog zakona,
- b) zabrane proizvodnju, korišćenje i promet sadnog materijala sorti koje nisu upisane u Registar sorti, odnosno koje su brisane iz Registra sorti (član 13. stav 1. i član 51. stav 1.),
- v) zabrane promet sadnog materijala van prodajnog mesta (član 25. stav 1.),
- g) oduzmu i unište sadni materijal koji se proizvodi, koristi i stavlja u promet suprotno odredbama ovog zakona i
- d) nareda otklanjanje utvrđene nepravilnosti kada u postupku nadzora utvrde da ovaj zakon i propisi doneseni na osnovu njega nisu primijenjeni ili su nepravilno primijenjeni i odrede za to potreban rok.

(2) Pored poslova iz stava 1. ovog člana, fitosanitarni inspektor ima pravo i dužnost da:

- a) zabrani proizvodnju sadnog materijala ako nije upisan u Registar proizvođača ili više ne ispunjava uslove iz člana 9. stav 3. t. v), g) i d) ovog zakona i
- b) zabrani proizvodnju, korišćenje i stavljanje u promet sadnog materijala suprotno odredbama ovog zakona.

(3) Mjere iz stava 1. ovog člana nalažu se rješenjem inspektora.

(4) Troškovi koji nastanu prilikom oduzimanja, čuvanja i uništavanja sadnog materijala na osnovu ovlašćenja iz stava 1. tačka g) ovog člana padaju na teret lica od kojeg je sadni materijal oduzet.

Član 62.

Privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji podliježe nadzoru iz čl. 60. i 61. ovog zakona dužno je da im ogući vršenje inspekcijskog nadzora i da bez odgađanja stavi na uvid i raspolaganje potrebnu dokumentaciju i druge dokaze i izjasni se o činjenicama koje su od značaja za vršenje nadzora.

VI - KAZNENE ODREDBE

Član 63.

(1) Novčanom kaznom od 10.000 do 30.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice ako:

a) za proizvodnju sadnog materijala koristi kategorije sadnog materijala koje nisu proizvedene u skladu sa ovim zakonom i na osnovu njega donesenim propisima (član 5.),

b) se bavi proizvodnjom, prometom i uvozom sadnog materijala, a nije upisano u Registar proizvođača (čl. 7, 23. i 27.),

v) se bavi proizvodnjom sadnog materijala, a ne ispunjava propisane uslove iz člana 9. stav 3. t, v), g) i d) ovog zakona.

g) proizvodi sadni materijal suprotno odredbama čl. 13. i 14. ovog zakona,

d) stani u promet sadni materijal sorte koja nije upisana u Registar sorti i nije označen sertifikatom (član 24.),

đ) uvozi sadni materijal sorte koja nije upisana u Registar sorti (član 28.),

e) sortu koja je brisana iz Registra sorti stavi u promet poslije tri godine od dana brisanja iz Registra sorti (član 51. stav 2.).

ž) povjerene poslove kontrole održavanja sorte ne vrši u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega (član 56.) i

z) ne postupi po rješenju inspektora, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 6.000 do 18.000 KM preduzetnik.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 2.000 do 6.000 KM i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

Član 64.

(1) Novčanom kaznom od 6.000 do 18.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice ako:

a) ne vodi knjigu evidencije sadnog materijala (član 12. stav 2.),

b) Ministarstvu ne podnese prijavu za proizvodnju sadnog materijala (član 15. stav 1.),

v) vrši prodaju sadnog materijala van prodajnog mjesta (član 25. stav 1.) i

g) na prodajnom mjestu sadnog materijala nema lice odgovarajuće stručne

spreme iz člana 26.

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 4.000 do 12.000 KM preduzetnik.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

Član 65.

Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM kazniće se za prekršaj fizičko lice ako se bavi proizvodnjom sadnog materijala, a nije zaključilo ugovor sa proizvođačem sadnog materijala (član 7. stav 2.).

VII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 66.

U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona ministar će donijeti:

- a) pravilnik o sadržini i načinu vođenja registra proizvođača sadnog materijala (član 10. stav 2.),
- b) pravilnik o normama kvaliteta, pakovanju, plombiranju i deklarisanju sadnog materijala (član 13. stav 3.),
- v) pravilnik o načinu i postupku proizvodnje sadnog materijala (član 15. stav 2.),
- g) pravilnik o načinu i uslovima polaganja stručnog ispita (član 17. stav 5.),
- d) pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra za promet sadnog materijala (član 23. stav 2.),
- đ) pravilnik o uslovima koje treba da ispuni prodajno mjesto na kojem se obavlja promet sadnog materijala (član 25. stav 2.),
- e) pravilnik o sadržaju i načinu vođenja Registra uvoznika sadnog materijala (član 27. stav 1.),
- ž) pravilnik o obrascu i sadržini zahtjeva za priznavanje sorte, kriterijumima za određivanje naziva sorte i sadržini registra sorti poljoprivrednog bilja (član 34. stav 2, član 36. stav 3, član 39. stav 2, član 40. stav 2, član 43. stav 3, član 48. stav 2. i član 49. stav 4.) i
- z) pravilnik o metodama održavanja sorte i uslovima koje moraju ispunjavati ovlašćene institucije za obavljanje kontrole održavanja sorte (član 44. stav 2. i član 56. stav 3.).

Član 67.

Do formiranja fitosanitarne inspekcije, nadzor nad primjenom ovog zakona vršiće Republička poljoprivredna inspekcija.

Član 68.

Privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji se bave proizvodnjom sadnog materijala, prometom i dozvoljenim uvozom sadnog materijala dužni su da svoje poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona u roku od jedne godine u slučaju proizvodnje sadnica, odnosno tri godine u slučaju proizvodnje reprodukcionog sadnog materijala od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 69.

Do donošenja propisa na osnovu ovog zakona primjenjivaće se propisi doneseni na osnovu Zakona o sjemenu i sadnom materijalu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 13/97).

Član 70.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o sjemenu i sadnom materijalu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 13/97) koje se odnose na sadni materijal voćaka, vinove loze, hmelja i ukrasnog bilja,

Član 71.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".